

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 2.12.2004
KOM (2004) 759 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Regulácia a trhy európskych elektronických komunikácií v roku 2004

[SEK(2004)1535]

1. ÚVOD

Jednotlivé oznámenia Komisie vychádzajú z lisabonskej vízie európskej ekonomiky založenej na vedomostiach. Komisia zdôrazňuje životne dôležitú úlohu, ktorú zohráva sektor elektronických komunikácií pri takmer všetkých ostatných hospodárskych činnostiach a definuje úlohu inovačných komunikačných služieb ako silný hnací motor produktivity práce¹.

Jedným z faktorov na dosiahnutie týchto cieľov, ktoré sa zdôrazňujú vo viacerých záveroch Európskej rady, je zavedenie nového regulačného rámca EÚ pre elektronické komunikácie.² Tento ustanovuje technologicky neutrálne regulačné zásady, ktoré ak budú plne funkčné v členských štátoch pomôžu trhu, aby spotrebiteľovi poskytol lepší výber a hodnotu. Bolo by optimálne zaviesť tento implementačný rámec čím skôr. Veľmi dôležitú úlohu zohráva aj efektívne uplatňovanie pravidiel ES o hospodárskej súťaži.

Komisia dôrazne podporuje zavedenie regulačného rámca EÚ podávaním správ, spoluprácou s orgánmi členských štátov a podľa potreby začatím konaní o porušení. Posledná správa o regulácii a trhoch³ sa sústredila na hlavné obavy Komisie, ktoré vyplývajú z procesu transpozície. Toto oznámenie sa zameriava na vývoj trhu a hlavne na pretrvávajúce problémy regulácie. Vychádza z podrobnejšej analýzy a údajov o trhu opísaných v súbežne prijatom pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý po prvýkrát zahŕňa všetkých dvadsaťpäť členských štátov. Opísaná regulačná situácia sa vo všeobecnosti zhoduje so stavom z 1. októbra 2004. Údaje o trhu, pokiaľ nie je uvedené inak, zahŕňajú obdobie do 1. augusta 2004 vrátane.⁴

2. HLAVNÝ VÝVOJ NA TRHU

Sektor elektronických komunikačných služieb je charakterizovaný zlepšujúcim sa prespektívami. Na väčšine trhov sa zintenzívňuje hospodárska súťaž, ktorá prináša spotrebiteľom stále výhodnejšie ceny, lepšiu kvalitu a nové služby.

Odvetvie, najmä sektor pevných komunikácií, opúšťa obdobie znižovania nákladov a vyrovnávania dlhov. Inovácia mobilných a širokopásmovým služieb a do určitej miery aj tradičných pevných služieb motivuje hľadanie možností rastu. Celkový rast v sektore, odhadovaný na 4,6 %⁵ v roku 2004, sa stabilizoval a v EÚ 25 prevýšil rast HDP. Kľúčovým hnacím motorom sú prenos dát v pevných sieťach s prírastkom 11,5 % a mobilné služby so 7 % prírastkom.⁶

¹ Pozri oznámenie Komisie "Spájanie Európy veľkou rýchlosťou: posledný vývoj v sektore elektronických komunikácií" KOM(2004) 61 v konečnej verzii. Pozri aj oznámenie Komisie: „Mobilné širokopásmové služby“, 30. júna 2004, KOM(2004) 447.

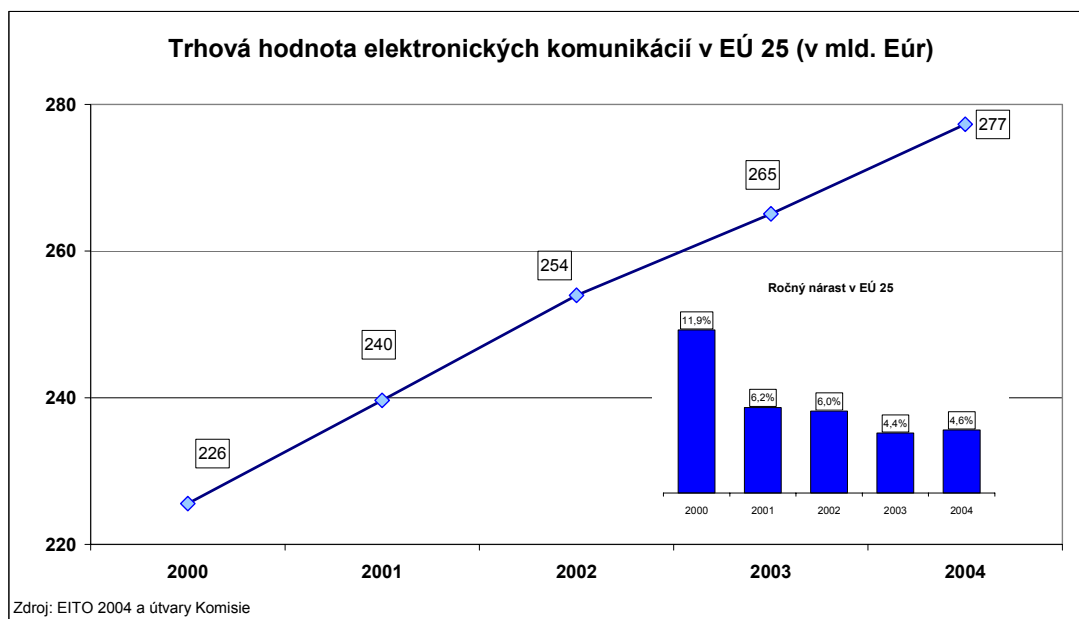
² http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/new_rf/index_en.htm

³ Regulácia európskych elektronických komunikácií a trhy 2003, KOM(2003) 715

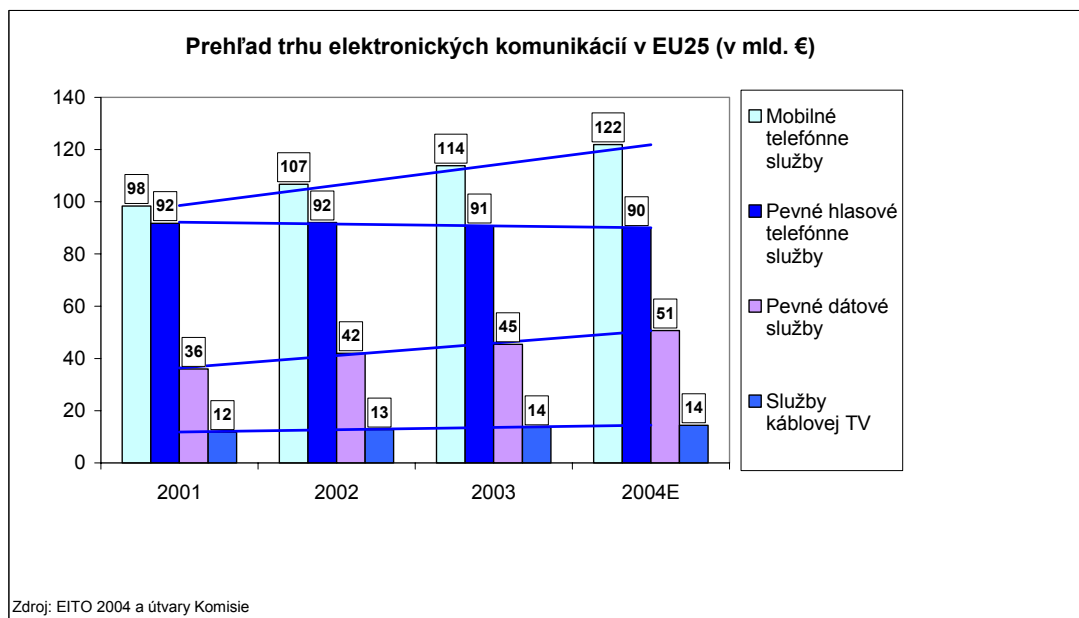
⁴ Údaje poskytl vnútroštátne regulačné orgány, pokiaľ nie je uvedené inak.

⁵ V nominálnych hodnotách. Zdroj: EITO a IDATE.

⁶ Zdroj: odhad podľa EITO.

V pozadí týchto všeobecných trendov je celý rad špecifických procesov. Po prvé, klesá hodnota telefonovania z tradičnej pevnej linky, pretože zvyšujúca sa konkurencia núti znižovať ceny. Po druhé, dramaticky sa zvyšuje využívanie širokého pásma, podnecované nižšími cenami a silnejúcou konkurenciou opierajúcou sa o infraštruktúru nových uchádzačov, ktorí vstupujú na trh po „investičnom rebríku“⁷. Po tretie, pokračuje rozširovanie mobilných služieb, a napriek tomu, že hlasové služby ešte stále prevládajú, preukazuje sa rast mobilných dátových služieb. Vo väčšine členských štátov uviedli do prevádzky siete a služby 3G.

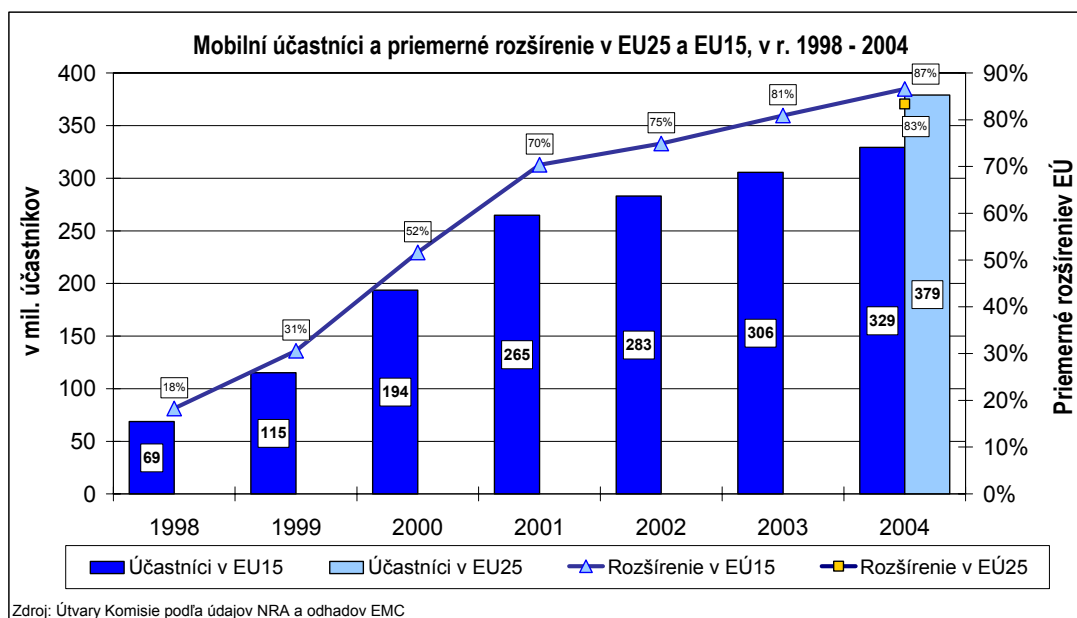

⁷

Tento pojem súvisí so situáciou, keď nový uchádzač vstupujúci na trh spočiatku využíva výhody prístupových produktov na rôznych úrovniach hodnotového reťazca s cieľom vytvoriť si klientelu, a potom postupne zavádza pre účastníkov vlastnú infraštruktúru.

2.1 Mobilné služby

Příjmy z mobilných služieb prevyšujú príjmy z pevných hlasových služieb. V roku 2004 pokračoval silný nárast o 7 %, ktorý čiastočne spôsobili mobilné dátové služby. Neustále narastá aj priemerná miera rozširovania a v EÚ 25 teraz dosahuje 83 %; v EÚ 15 sa miera rozširovania zvýšila o 6 percentuálnych bodov na 87 %. Teraz existuje viac ako 379 miliónov mobilných účastníkov. Kľúčovou podmienkou budúceho rastu v mobilnom sektore EÚ bude pravdepodobne rozmiestnenie služieb s vyššou pridanou hodnotou.

Niekoľko všeobecných trendov naznačuje, že z hľadiska mobilného sektora sa hospodárska súťaž zvyšuje. Priemerný podiel na trhu popredných operátorov klesol zo 46,6 % v minulom roku na 43,2 % v tomto roku, čo je väčší pokles než za posledné tri roky. V niektorých krajinách sa počas roku podstatne zvýšila prenositeľnosť mobilných čísel, ktorá umožňuje účastníkom ponechať si svoje číslo, keď prejdú od jedného operátora k inému. Táto služba bola najúspešnejšou tam, kde stanovili nízky poplatok za prenos čísla.

Ako sa uvádza ďalej v časti o prepojení, v mnohých krajinách EÚ nastalo počas roku žiaduce zníženie sadzieb za mobilné spojenie, aj keď ďalšie zníženia budú nepochybne dôsledkom zásahu národných regulačných orgánov (NRO). Problémom je stále vysoká úroveň poplatkov za medzinárodný roaming. Podľa pravidiel hospodárskej súťaže Komisia pokračuje v preverovaní veľkoobchodných taríf za medzinárodný roaming, účtovaných medzi operátormi mobilných sietí a v júli tohto roku vydala predbežné stanovisko k porušovaniu článku 82 zmluvy na trhu veľkoobchodného medzinárodného roamingu v Spojenom kráľovstve.⁸ Medzinárodný roaming v súčasnosti prešetruje aj European Regulators Group (ERG) Skupina európskych regulátorov (SER). Komisia nalieha na regulátorov, aby čo najskôr dokončili analýzy trhov spojenia volaní v jednotlivých mobilných sieťach a veľkoobchodného medzinárodného roamingu.

⁸ Tlačová správa Komisie IP/04/994 <http://europa.eu.int/rapid>

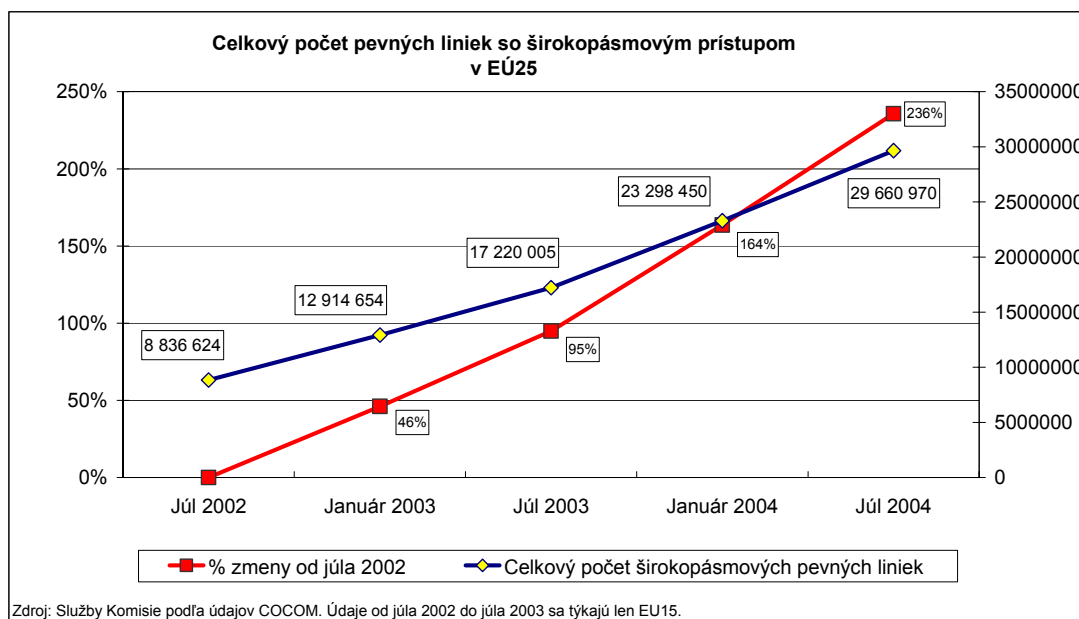
Uvádžanie služieb 3G na trh

V roku 2004 sa zrýchliło uvádžanie služieb 3G na trh; zo 75 prevádzkovateľov s licenciou 3G už 30 ponúka komerčné služby a 21 je vo fáze skúšobnej prevádzky. Odhaduje sa, že v EÚ je okolo 2,6 milióna účastníkov 3G a do konca roku 2004 bude v rámci EÚ pokrytých v priemere aspoň 43 % obyvateľstva⁹. Komerčné rozmiestnenie sa v plnom rozsahu zvýši v priebehu roku 2005 a na rovnakom stupni je možné odhadovať aj rozsah záberu masového trhu služieb 3G.

2.2 Širokopásmový sektor

Širokopásmový sektor v tomto roku ďalej rástol, takže sa celkový počet liniek so širokopásmovým prístupom zvýšil o viac ako 72 %. Teraz je v rámci EÚ 25 rozmiestnených 29,6 miliónov liniek, čo predstavuje 6,5 % obyvateľstva, pre EÚ 15 to predstavuje 7,6 % v porovnaní so 4,5 % v minulom roku. Nárast rozmiestnenia v rámci širokopásmového sektora je motivovaný hlavne zosilňujúcim sa konkurenčným tlakom a snahou prevádzkovateľov pevných liniek vyrovnáť klesajúce príjmy hlasového telefonovania. Podiel nových uchádzačov vstupujúcich na trh širokopásmového sektora ďalej rástol a teraz dosahuje 43,7 %, čo predstavuje zvýšenie o 2,2 percentuálne body oproti minulému roku. Zvýšil sa aj podiel nových uchádzačov vstupujúcich na trh DSL, technológie, ktorá tvorí 78 % celého širokopásmového sektora a teraz dosahuje 30,2 %, čo predstavuje zvýšenie o 8 percentuálnych bodov oproti minulému roku. V niektorých krajinách je však konkurencia v poskytovaní širokopásmového prístupu stále slabá a Komisia bude aktívne sledovať jej rozvoj a podľa potreby zasiahne.

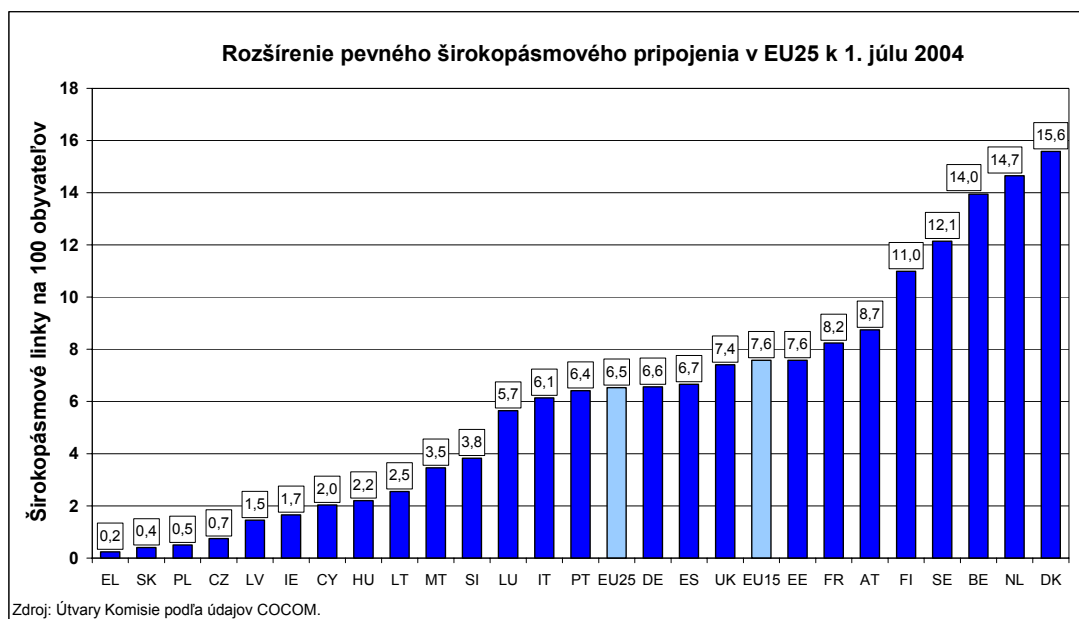
Na základe preskúmania súťaže podľa článku 82 zmluvy sa spoločnosť Deutsche Telekom voči Komisii zaviazala s účinnosťou od 1. apríla 2004 znížiť svoje tarify za spoločný prístup (spoločnú linku), a tým odstrániť predpokladaný neprímeraný rozdiel medzi nákladmi a cenou za širokopásmový prístup.¹⁰

⁹ Podľa údajov VRO

¹⁰ Tlačová správa Komisie IP/04/281 <http://europa.eu.int/rapid>

Využívanie širokopásmového prístupu je v členských štátoch značne odlišné a celkovo je najrozšírenejšie v tých krajinách, kde existuje životaschopná hospodárska súťaž založená na infraštruktúre káblových a iných alternatívnych sietí a neviazanom prístupe k účastníckej prípojke.

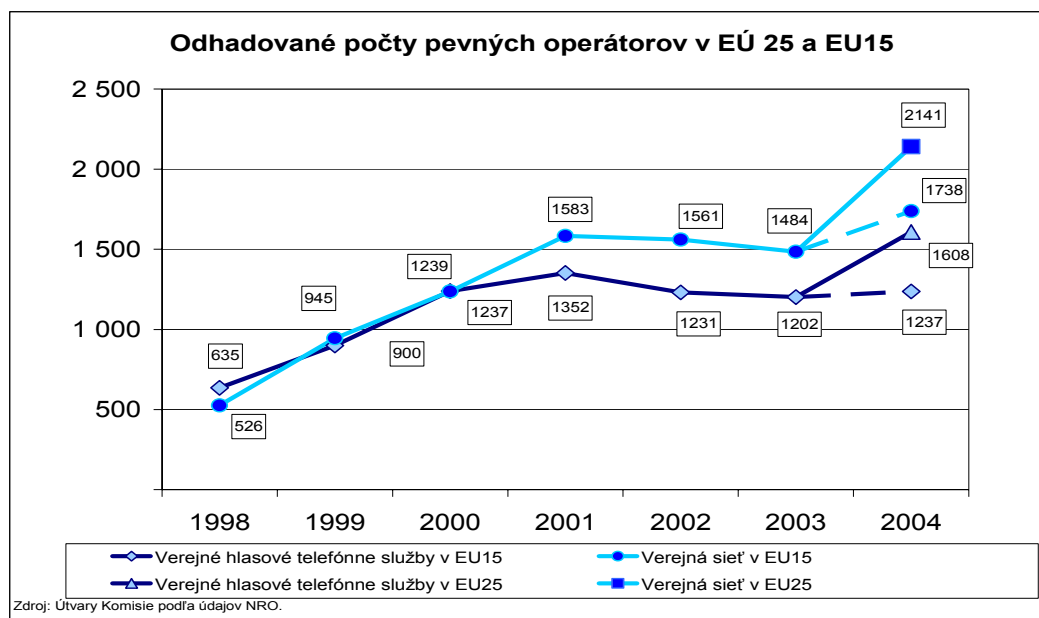

2.3 Neviazané účastnícke prípojky

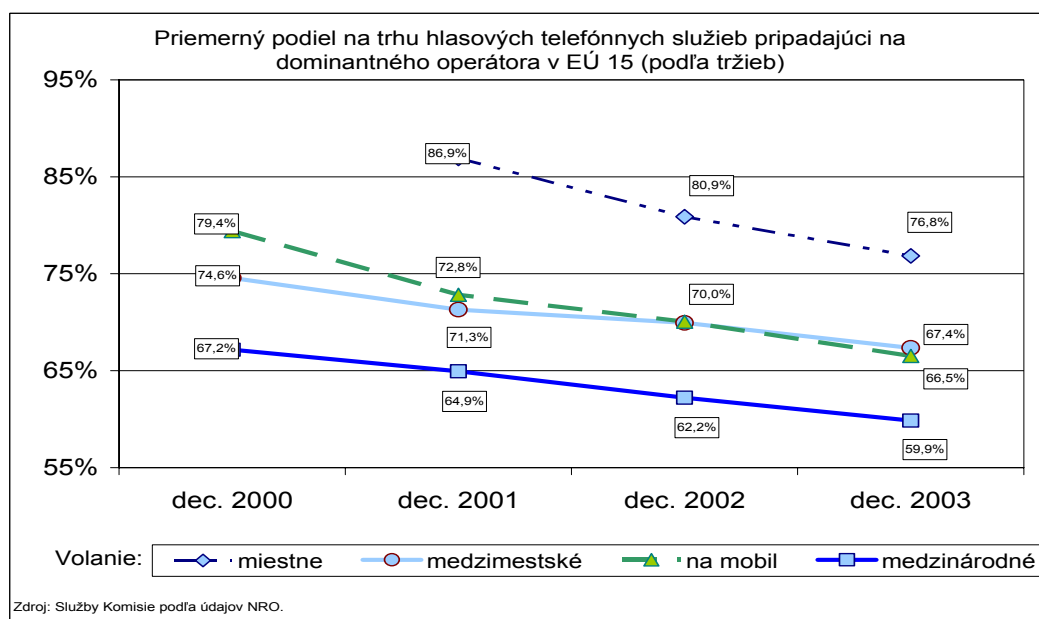
Pozoruhodným trendom je nárast neviazaných účastníckych prípojok o 110 % (úplne uvoľnené a spoločné linky) v EÚ 15 z 1,8 mil. v júli 2003 na viac ako 3,8 mil. v júli 2004. Základom týchto výsledkov sú dva faktory: pozitívne výsledky v tvorbe cien priniesli rozhodné regulačné opatrenia a v niektorých krajinách začínajú noví uchádzači vstupujúci na trh zvyšovať investície do infraštruktúry.

2.4 Pevné hlasové služby

Napriek pokračujúcemu miernemu poklesu príjmov v sektore pevných služieb, po prvýkrát po rokoch dochádza k zvýšeniu odhadovaného počtu nových uchádzačov, ktorí vstupujú na tento trh.

Táto skutočnosť spolu s neustálym všeobecným zmenšovaním trhového podielu účastníkov naznačuje, že vo viacerých krajinách sa zvyšuje konkurencia na trhu pevných služieb. Počas roka klesli ceny v niektorých segmentoch a tradiční operátori ponúkajú rozmanitejšie a na mieru šité cenové balíky zamerané na udržanie spotrebiteľov. Podstatne sa zvýšil počet požiadaviek na prenositeľnosť čísel pevných liniek v členských štátoch.

Z grafu je zrejmé pokračujúce zmenšovanie podielov dominantného telekomunikačného operátora na trhu vo všetkých segmentoch pevného telefonovania. V niektorých členských

štátoch však ostáva podiel tradičného držiteľa stále vysoký najmä v segmente miestnych hovorov. Silná korelácia existuje aj medzi načasovaním liberalizácie trhu a trhovým podielom dominantného telekomunikačného operátora. Obzvlášť výrazné je to v nových členských štátoch, kde v mnohých prípadoch podiel dominantného telekomunikačného operátora opäť najmä v segmente miestnych hovorov prevyšuje 90 % .

31 % spotrebiteľov v súčasnosti využíva na medzimestské alebo medzinárodné volanie alternatívneho operátora. Pri miestnych volaniach je to takmer 20 %. Väčšina takéhoto prístupu sa zabezpečuje nepriamo s využitím napríklad voľby alebo predvoľby prevádzkovateľa siete. Iba 6,47 % využíva priamy prístup¹¹ k inému operátorovi.

Za predpokladu zvyšovania príjmov v mobilnom sektore by pokles príjmov v pevnom sektore mohol byť čiastočne spôsobený prechodom z pevných liniek za mobilné. V mnohých nových členských štátoch, kde je hustota pevnej infraštruktúry pomerne nízka, sa účastníci môžu priamo rozhodnúť pre mobilné telefonovanie. Existujú však náznaky, že inovácie, vrátane príchodu nových technológií, ako napr. prenos hlasu internetovým protokolom a konvergované produkty pre pevnú i mobilnú komunikáciu, môžu časom zastaviť pokles príjmov z pevných hlasových služieb.

2.5 Prepojenie

Prepojenie je jedným zo základov fungovania hospodárskej súťaže na trhu. V pevnom sektore naďalej klesal trend taríf za prepojenie, aj keď pomalším tempom, a sadzby vykazujú náznaky stabilizácie. V mobilnom sektore, sa na druhej strane vyskytli obavy, že už nejaký časv mnohých prípadoch sadzby za mobilné spojenie vôbec nezodpovedajú nákladom. Ako reakcia na regulačný zásah bol za posledný rok zaznamenaný klesajúci trend týchto sadzieb. Priemerná sadzba za spojenie z pevnej linky na mobilnú u operátorov s významným vplyvom na relevantnom trhu (ďalej „významný podnik“) klesla v EÚ 15 v období od júla 2003 do júla 2004 o 14 %.

2.6 Spotrebiteľia

Model rastu spotrebiteľských výhod, v podobe nižších cien, väčšieho výberu a inovatívnejších služieb, ktorý je zjavný už od prvej liberalizácie trhov elektronických komunikácií pokračuje ako dôsledok konkurenčnejšieho prostredia a flexibility, ktorú poskytuje nový regulačný rámec. Tento rok bolo možné vidieť zvýšený výber v dôsledku vstupu nových operátorov na trh a viacerých možností širokého pásma¹². Rastúci konkurenčný tlak spôsobil pokles cien v niektorých segmentoch¹³.

V pevnom aj mobilnom sektore sa prejavujú inovačné konvergované ponuky, realitou sa stávajú služby tretej generácie (3G) a rozširujú sa zdokonalené dátové služby s vysokou hodnotou vďaka rastúcim investíciám do infraštruktúry. Zostáva však ešte veľa problémov. V niektorých krajinách je stále relatívne slabá hospodárska súťaž v oblasti účastníckych prípojok a v širokopásmovom pripojení a celková situácia v hospodárskej súťaži v členských štátoch je rôzna. Ďalší pokrok bude záležať na rozsahu úspešnej realizácie a uplatňovaní

¹¹ Služby poskytované prostredníctvom vlastnej infraštruktúry alebo prostredníctvom sprístupnených liniek účastníkov .

¹² Rastúca rozmanitosť ponúk, pokiaľ ide o cenu a kapacitu.

¹³ Medzimestské a medzinárodné hovory.

nového regulačného rámca vo všetkých členských štátoch ako aj na účinnom uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže ES.

3. TRANSPOZÍCIA V 25 ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

Povinnosťou členských štátov bolo transponovať regulačný rámec základnej smernice EÚ do 24. júla 2003 (EÚ 15),¹⁴ a do 30. októbra 2003, pokiaľ ide o Smernicu o súkromí a elektronických komunikáciách; od 1. mája 2004 sa v celom rozsahu uplatňuje v desiatich nových členských štátoch.

Rýchla a správna transpozícia je pre sektor životne dôležitá. Spomaľovanie transpozície spomalí proces, v ktorom vnútroštátne regulačné orgány (VRO) analyzujú trhy a rušia, zmenia a doplnia, alebo uložia nové regulatívne opatrenie podľa zistenej úrovne hospodárskej súťaže. Oveľa znepokojujúcejším však je negatívny signál, ktorý spôsobí zdržanie transpozície spotrebiteľom a trhu. Za posledných päť rokov do roku 2003 preinvestovali len v EÚ 15 nedominantní operátori pevných sietí 70 miliárd eur¹⁵. V nasledujúcich rokoch dominantní a nedominantní operátori plánujú uskutočniť ďalšie dôležité investície. Nedostatočný právny rámec by mohol tento cieľ ohroziť.

Dvadsať členských štátov ukončilo prijímanie primárnej legislatívy a oznámilo to Komisii. Toto je významný úspech, ktorý v každom prípade znamenal buď úplné prepracovanie súčasných právnych predpisov, alebo zavedenie nových rozsiahlych právnych predpisov legislatívy. Päť členských štátov však, napriek vykonaným významným krokom v legislatívnom procese, ešte musí prijať primárne právne predpisy, ktorými transponujú do svojej legislatívy právne predpisy EÚ., ide o tieto štáty:

Belgicko, Česká republika, Estónsko, Grécko, Luxembursko.

Komisia začala konania za porušenie oznamovacej povinnosti a pred Európskym súdnym dvorom začalo súdne konanie proti Belgicku, Grécku a Luxembursku.

V ôsmich členských štátoch sa musia ešte prijať právne predpisy (v niektorých prípadoch podstatná), aby primárne právne predpisy mohli nadobudnúť plnú účinnosť.

Španielsko, Francúzsko, Cyprus, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Slovinsko, Slovensko.

Komisia v súčasnosti posudzuje zhodu transpozícií vykonaných vo všetkých členských štátoch s *acquis* EÚ a vykoná primerané opatrenia v súlade so zmluvou.

4. POSTUPY PODĽA ČLÁNKU 7

Podľa článku 7 rámcovej smernice musia vnútroštátne regulačné orgány predložiť návrhy opatrení pred ich prijatím Komisii na posúdenie, aby sa zabezpečilo, že definícia trhu a analýza trhu sa vykonali v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže EÚ a aby sa umožnila harmonizácia s jednotným trhom. Komisia môže mať pripomienky k návrhom opatrení a

¹⁴ Rámcová smernica, prístupová smernica, smernica o oprávňovaní, smernica o univerzálnej službe a smernica o hospodárskej súťaži.

¹⁵ Investícia nových subjektov vstupujúcich na trh v Európe, 2004, sieť konzultantov stratégie a politiky.

môže požadovať ich stiahnutie, ak usúdi, že definícia relevantného trhu alebo určenie významného operátora sa nezlučuje s právom Spoločenstva alebo vytvárajú prekážku na jednotnom trhu.

Od 1. októbra 2004 Komisia dostala 101 oznámení od deviatich členských štátov, ktoré väčšinou podali Rakúsko, Fínsko, Portugalsko a Spojené kráľovstvo. Odvtedy Komisia uzatvorila 92 prípadov, pričom národným regulačným orgánom poskytla usmernenia pri ich kontrole trhu, pritom poukázala na záležitosti politiky a realizácie s cieľom zabezpečiť dôsledný, ale primerane diferencovaný postup vo všetkých členských štátoch. Okrem toho útvary Komisie usporiadali 58 prednotifikačných porád s národnými regulačnými orgánmi z 15 členských štátov, na ktorých sa prerokovali otázky vyplývajúce z navrhovaných opatrení. Do dnešného dňa bolo podané najmenej jedno oznámenie o každom z trhov identifikovaných v Odporúčaní o relevantných trhoch okrem jedného, a to veľkoobchodného vnútroštátneho trhu s medzinárodným roamingom na verejných mobilných sieťach. Do 1. novembra 2004 využila Komisia svoje právo veta iba v troch prípadoch.¹⁶

Celkový obraz vyplývajúci z posudkov oznámení hovorí o cielenejšej orientácii regulácie na nedostatky trhu. Národné regulačné orgány sa snažili neodchyľovať od trhov definovaných v odporúčaní. Odlišné prístupy sa použili na dvoch trhoch, veľkoobchodnom trhu širokopásmového prístupu (zaradenie širokopásmového prístupu prostredníctvom kábla, čo je podľa názoru Komisie možné, iba vtedy, keď sa produkt rovnocenný s bitstreamom prostredníctvom kábla) a na trhu služieb vysielania (členený podľa platformy, t.j. pozemného, káblového, satelitného).

Všeobecným prístupom k určeniu významného podniku bolo sledovanie zásad stanovených v usmerneniach o významnej trhovej sile. Kým podiel na trhu zostáva dôležitým faktorom, pri celkovej analýze sa ukázalo, že aj iné faktory sú dôležité (vrátane dynamiky trhu, prekážok prístupu na trh a možnej konkurencie).

V rámci nápravných opatrení sa národné regulačné orgány vo všeobecnosti snažia ukladať podnikom, označeným za významné podniky, povinnosti podľa problémov s hospodárskou súťažou, zistenými na relevantných trhoch. Národné regulačné orgány prijali v niektorých prípadoch asymetrický prístup, t.j. proti významným podnikom na podobných relevantných trhoch v tom istom členskom štáte zaviedli odlišné nápravné opatrenia. To je podľa regulačného rámca možné len za predpokladu, že takéto opatrenie sú opodstatnené.

Nakoniec, skúsenosti ukazujú, že pri prijímaní svojich konečných opatrení vnútroštátne regulačné orgány maximálne zohľadnili pripomienky uvedené v rozhodnutiach Komisie.

5. ZAVEDENIE NOVÉHO REGULAČNÉHO RÁMCA V EÚ 25

Kým situácia na trhu je všeobecne pozitívna, Komisia zistila viacero kľúčových oblastí, kde sa musí zlepšiť regulácia v členských štátoch. V nasledujúcej časti sa uvádzajú niektoré z hlavných problémov regulácie.

¹⁶ Tieto prípady sa týkali trhu medzinárodných hovorov (vec FI/2003/0024 a FI/2003/0027) a trhu pre prístup a volania z verejných mobilných telefónnych sietí (vec FI/2004/0082) vo Fínsku a trhu pre tranzitné služby v pevnej verejnej telefónnej sieti (vec AT/2004/0090) v Rakúsku.

5.1 Vnútroštátne regulačné orgány (VRO)

Schopnosť dobrého fungovania vnútroštátnych trhov je priamo úmerná kvalite právneho rámca týkajúceho sa vnútroštátnych regulačných orgánov, ktorý je zavedený v členských štátoch.

VRO musia byť nezávislé od všetkých komerčných alebo iných neodňateľných záujmov. Musia dostať všetky právomoci ustanovené v regulačnom rámci a musia byť schopné vykonávať ich bez narušovania zvonku.

Komisia veľmi podporuje prácu, ktorú VRO doteraz vykonali pri príprave alebo oznamovaní analýz trhu, a najmä ich spoluprácu v rámci Skupiny európskych regulátorov pri hľadaní spoločných prístupov k regulácii v súlade s rámcom.

Komisia sa však veľmi obáva, že zásady nezávislosti a nestrannosti sa stále dôsledne nedodržia vo všetkých dvadsiatich piatich členských štátoch. Niektoré z týchto obáv vyplývajú zo skutočnosti, že na všetkých stupňoch nie je ešte zabezpečené úplné oddelenie účasti štátu od prijímania regulačných rozhodnutí. Existujú tiež obavy, že v niektorých krajinách možno vnútroštátnym regulačným orgánom zabrániť, aby uplatňovali vhodné regulačné nápravné opatrenia vyplývajúce z ich trhových analýz. Môže k tomu dôjsť napríklad vtedy, keď ministerstvá, ktoré neboli informované tak, ako národné regulačné orgány zodpovedné za trhovú analýzu, zasiahnu vydaním nariadení alebo pokynov, ktoré ovplyvňujú regulačné rozhodnutia VRO. V niektorých prípadoch je to skôr chybná vnútroštátna legislatíva, ktorá obmedzuje pôsobnosť regulátora pri regulácii trhu. Môže mať formu obmedzenia regulačných nápravných opatrení, ktoré majú VRO k dispozícii, alebo stanovenia neúmernych legislatívnych kritérií na určenie regulačných požiadaviek. Aj keď vnútroštátne právo udeľuje VRO plnú moc, existujú prípady, keď efektívnu hospodársku súťaž znemožní nedostatočné presadzovanie rozhodnutí VRO.

Ďalšou veľmi problémovou záležitosťou pre Komisiu je dĺžka konaní pri odvolaní sa proti rozhodnutiam VRO. Komisia prešetruje situáciu z tohto hľadiska vo viacerých členských štátoch. V niektorých prípadoch je to sťažené systematickým pozastavovaním rozhodnutí až do podania odvolania.

A nakoniec, potreba národných regulačných orgánov uskutočňovať kontrolu relevantných trhov popri svojej práci na dohľade nad trhom, riešení sporov a vykonávaní rozhodnutí, spôsobila v niektorých prípadoch významnému počtu regulátorov závažné problémy so zdrojmi.

5.2 Poplatky za povolenie poskytovať siete a služby

Poplatky súvisiace so správou autorizačných systémov a s udeľovaním práv na používanie by mali byť transparentné, úmerné a objektívne odôvodnené a mali by pokrývať iba skutočne vynaložené administratívne náklady. Iné poplatky sa nesmú stanoviť.

Komisia prešetruje situáciu vo viacerých členských štátoch, kde sú pomerne vysoké poplatky a kde sa musí preveriť dodržanie týchto zásad. Prešetruje aj súlad so smernicami, pokiaľ ide o rôzne poplatky pre trhové subjekty a príspevky na projekty rozširovania širokopásmového sektora.

5.3 Individuálne práva na používanie rádiových frekvencií

Pri udeľovaní individuálnych práv na používanie rádiových frekvencií by členské štáty mali využívať otvorené, transparentné a nediskriminačné postupy. Hoci táto požiadavka bola značne transponovaná do vnútroštátnych predpisov, Komisia vo viacerých štátoch prešetruje, či je v praxi možné dodržiavať praktické uplatňovanie týchto kritérií vzhľadom na chýbajúcu tabuľku pridelených vnútroštátnych frekvencií alebo kvôli postupom na udeľovanie licencií.

5.4 Práva vstupu na cudzie nehnuteľnosti, spoločné umiestnenie a zariadenia

Komisia zaznamenáva neustále problémy, ktoré vznikajú v rámci Únie najmä pri udeľovaní práv na inštaláciu stožiarov a antén na poskytovanie mobilných služieb a s tým súvisiacimi poplatkami. Toto v mnohých prípadoch zdržalo rozšírenie infraštruktúry tretej generácie (3G), niekedy kvôli prísnyim požiadavkám na uvedenie na trh stanoveným vo vnútroštátnych licenciách. Jedným z najlepších postupov vnútroštátneho regulačného orgánu v tomto ohľade je vytvorenie verejne dostupnej databázy súčasného a budúceho umiestnenia stožiarov.

5.5 Poskytovanie univerzálnej služby

Kľúčovou zásadou regulačného rámca je poskytovanie minimálneho súboru služieb za prijateľnú cenu a v špecifikovanej kvalite všetkým koncovým užívateľom; členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby žiadny podnik alebo kategória podnikov nebola bezdôvodne vylúčená z poskytovania univerzálnej služby. Komisia dôkladne prešetruje prípady, keď vo viacerých členských štátoch mohli poskytovateľa univerzálnej služby určiť bez ohľadu na túto zásadu alebo netransparentné.

5.6 Povinnosti prenosu

Členské štáty môžu uložiť povinnosť poskytnúť prístup alebo pripojenie iba vtedy, ak je to nevyhnutné na splnenie zrozumiteľne definovaných cieľov všeobecného záujmu. Komisia prešetruje spôsob, akým sa v niektorých krajinách tieto povinnosti ukladajú, najmä aby zistila, či sa potvrdila jasná súvislosť medzi povinnosťami a cieľmi tak, aby práva orgánov rozhodovať o uložení povinnosti pri udeľovaní štatútu povinného výkonu nemali sa následok svojvoľné rozhodnutia.

5.7 Nevyžiadané obchodné správy

Komisia konštatuje, že kým pravidlá možnosti voľby v smernici o elektronickom súkromí boli vo všeobecnosti transponované, existuje tendencia prejsť aj k dobrovoľným kódom na ochranu užívateľov. Tento vývoj je vítaný.

5.8 Prevádzkové údaje

Komisia bude preverovať rastúcu snahu orgánov vo viacerých členských štátoch predĺžiť zákonnú lehotu, počas ktorej je možné uložiť povinnosť uchovávať prevádzkové údaje na účely presadzovania práva.

5.9 Vykonanie prechodných ustanovení v EÚ 15

Podľa prechodných ustanovení sú členské štáty EÚ 15 povinné zabezpečiť, aby jestvujúce regulačné povinnosti významných podnikov ostali v platnosti, dokiaľ regulátori nerozhodnú podľa nového regulačného rámca.

Komisia preveruje podozrenia, že stále existujú prípady, keď takéto povinnosti, ktoré sa týkajú napríklad účtovania nákladov a oddelenia účtovníctva, nie sú uspokojivo vykonané, pričom vedú k stlačeniu obchodného rozpätia nových uchádzačov vstupujúcich na trh. Odlišnosti v spôsobe a podrobnostiach regulačného preskúmania, ktorému boli podrobené veľkoobchodné, prístupové a maloobchodné tarify, majú v niektorých prípadoch podobné účinky.

Komisia sa tiež obáva, že pozitívny vývoj investícií nových subjektov vstupujúcich na trh a prechod spotrebiteľov k produktom vyššej triedy, od maloobchodných produktov k toku bitov a neviazanému prístupu k účastníckej prípojke môžu v niektorých prípadoch zmariť problémy súvisiace s procesom. Dôsledkom toho je napríklad v členských štátoch nejednotný vývoj v oblasti neviazaného prístupu k účastníckej prípojke. Každopádne sa kontrola trhu musí zrýchliť a uplatňovanie prechodného režimu obmedziť na minimum, aby sa vyriešili zvyšné problémy.

5.10 Zavedenie “vstupných podmienok” v nových členských štátoch

Nové členské štáty boli povinné do dátumu pridruženia zabezpečiť uloženie regulačných povinností podnikom s významnou trhovou silou. Niektoré z nevyriešených problémov v EÚ 10 sú analógiou problémov, ktoré pretrvávali podľa starého rámca v EÚ 15, ako napr. účtovanie nákladov a transparentnosť tarify. V niektorých nových členských štátoch je otázna aj ponuka vhodného referenčného prepojenia. Ďalším problémom v niektorých z nich je nedostatočné zavedenie voľby prevádzkovateľa siete predvoľby prevádzkovateľa siete a prenositeľnosti čísla.

6. ZÁVER

Európa je v rozhodujúcom štádiu rozvoja nového a dynamického hospodárstva podnecovaného konvergenciou technológií a inováciou služieb. Zatiaľ čo trhy e-komunikácií vykazujú znaky oživenia, je potrebné upraviť základ, ak má rásť prospech zo širšieho európskeho hospodárstva.

Základným predpokladom toho je plné a správne zavedenie regulačného rámca e-komunikácií a efektívne uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže ES. Možnosti hospodárskej súťaže, inovácie a investícií sa plne realizujú iba vtedy, ak členské štáty vysoko uprednostnia transpozíciu a plné uplatňovanie zásad EÚ, o ktorých sa už rozhodlo. Komisia bude pokračovať v podávaní správ o pokroku a sústredí sa najmä na praktické uplatňovanie transponovaných vnútroštátnych predpisov.